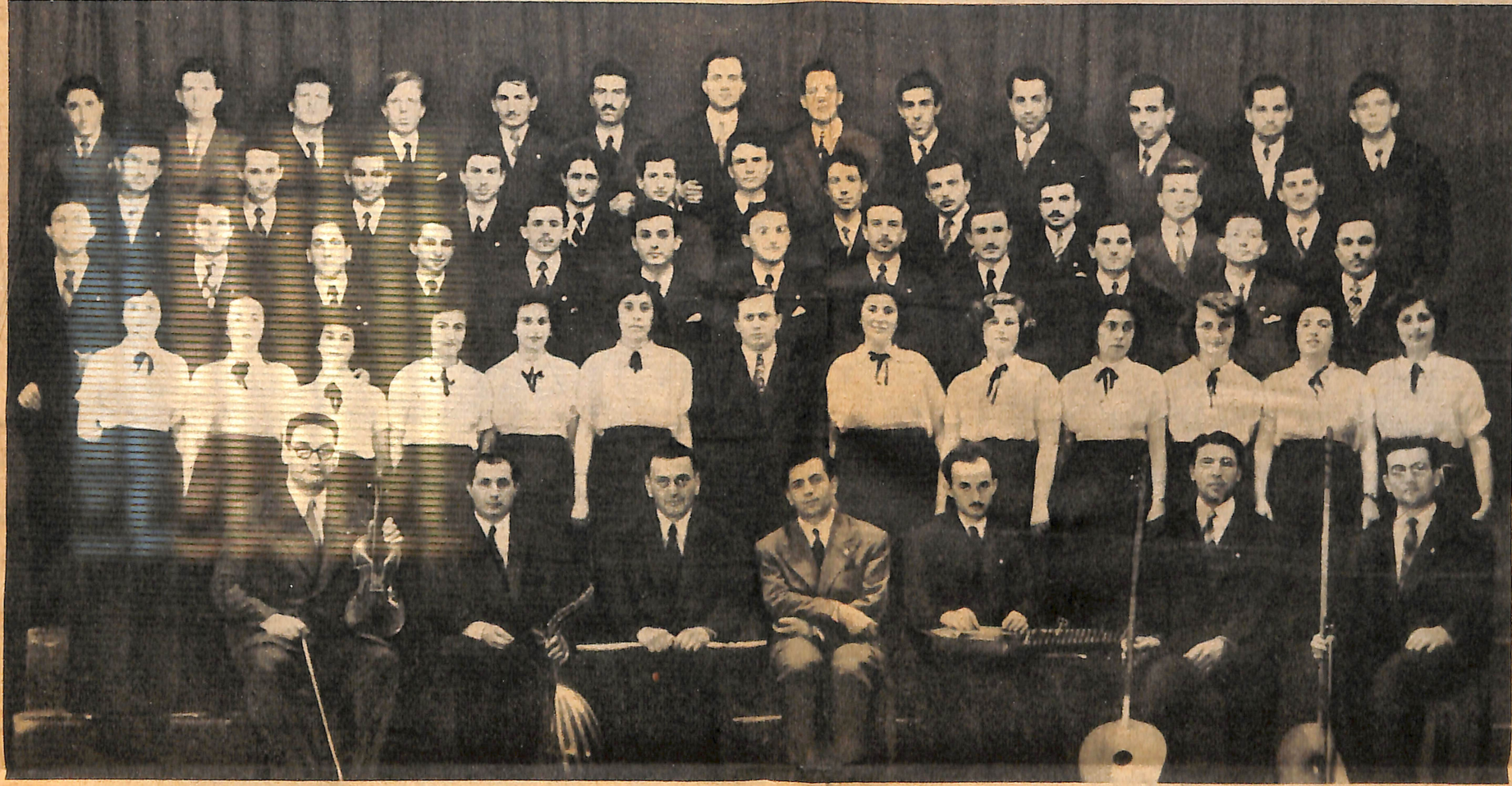

Ses Türk Müziği

Hazırlayan : HİLMİ RİT

Altaki fotoğrafta, 1949 senesindeki İstanbul Üniversitesi korusu... Ayakta, birinci sırada soldan yedinci Dr. Nevzad Atlı, ayakta ikinci sırada sağdan ikinci Dr. Alâeddin Yavaşca, gene birinci sırada soldan üçüncü Gülseren Güvenli görülmektedir.

SEGÂH ŞARKI

Usulü: Aksak

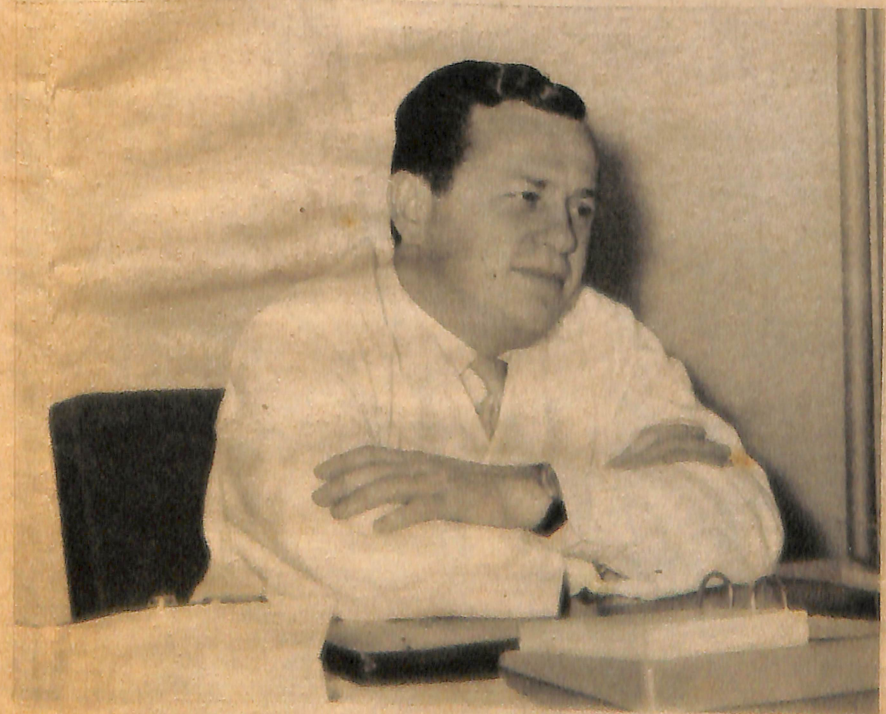
Hacı Faik Bey

Zen ci ri aş kın dil bes te
si yem zen ci ri aş kın
dil bes te si yem
Di va nen ol dum bil mez mi
sin sen di va nen ol dum
bil mez mi sin sen sem i ce
ma lin a sâf te si yem
sem i ce ma lin a sâf te
si yem sin sen
Arabağma

Zenciri aşkın dilbestesiyem
Divanen oldum bilmez misin sen
Şem-i cemâlin aşûfesiyem
Pervanen oldum bilmez misin sen.

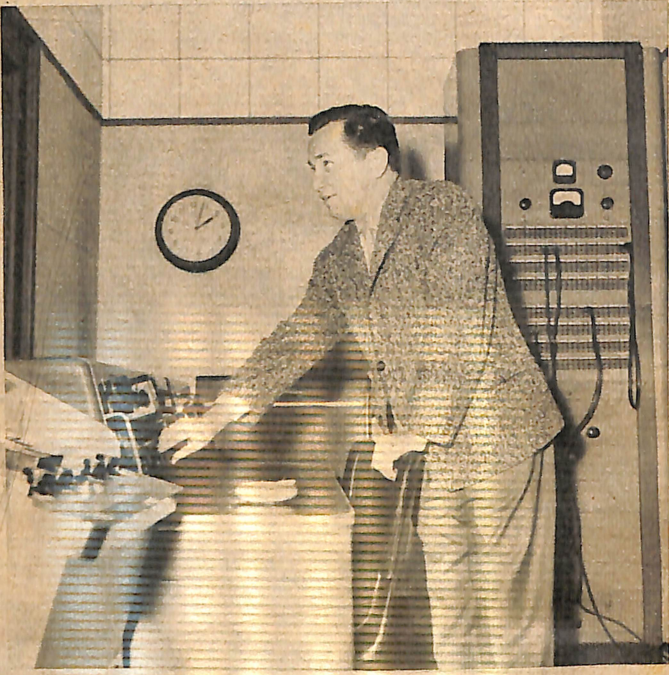
Gitmez gözümden bir dem hayalim
Vechi bu mudur bu kıl-û hâlin
Nakş oldu dilde tasviri hâlin
Pervanen oldum bilmez misin sen.

DR. NEVZAD ATLIĞ

MUAYENEHANESİNDE — Kıymetli idareci, koro şefi ve kemani Nevzad Atlı, aynı zamanda hazik bir doktordur. Değerli sanatkarı muayenehanesinde görüyorsunuz...

Prensiplerine son derece bağlı olan değerli sanatkârın başlıca gayesi, Türk müziğine piyasa ve meyhane havası damgasının vurulmasını önlemektir.

Yukarıdaki fotoğraflarda Dr. Nevzat Atlığ radyo evindeki kontrol odasında ve kıymetli sanatkâr Sadi İşilay ile beraber...

SUZİNAK ŞARKI

Aksak

İzzet Bey

Saklayıp kalb-i mükedderde seni
Anarım ah ile her yerde seni
Bulurum neşve-i sagârda seni
Anarım ah ile her yerde seni

SUZİNAK ŞARKI

Aksak

Hacı Arif Bey

Edemem kimseye hâlim hikâyet
Gönül senden kime osem şikâyet
Neler çıktım elinden binlîhayet
Gönül senden kimlere osem şikâyet

İŞTE mesleği ile musikiyi beraber yürüten değerli ve genç bir sanatkâr daha: Dr. Nevzat Atlığ.

Hazık bir doktor, kıymetli bir idareci ve aynı zamanda kemani ve koro şefi olan değerli sanatkâr, üniversite hayatında iken musiki çalışmaları ile temayüz etmiş, gerek İstanbul Belediye Konservatuarı İcra Heyeti Şefliği zamanında, gerekse İstanbul Radyosu'nda bulunduğu sırada, idareci ve sanatkâr olarak âmir ve arkadaşlarının takdir ve teveccühlerini kazanmış, kimseyi kırmadan, gücendirmeden titiz, intizamlı ve dirayetli çalışmalarını ile muvaffak olmuş bir kimsedir.

S — «Sanat hayatınız?»

C — «1925 senesinde Balıkesir'de doğdum. Babam Nâzım Bey askerdir. Onun en büyük hususiyeti, mesleği ile aynı zamanda musikiyi de beraber yürütmüş olmasıdır. Evde devamlı olarak bulduğum musiki atmosferi beni de içine çekmiş, kulaklarım küçük yaştan beri musikimizle ve babamın kemani ile dolmuştur. İlk mektebi, babamın vazifesi dolayısıyla tayin edildiği Ankara'da bitirdim. Orta tahsilimi Edirne'de, liseyi ise Hattay'da tamamladım. Bu müddet zarfında müzik faaliyetim ev içindeki çalışmalara inhisar ediyordum. 1942 senesinde liseden mezun olduktan sonra, 1943-44 senesinde İstanbul Tıp Fakültesine kabul edildim. İstanbul'da bir yandan tahsilime devam ediyor, bir taraftan da müzik mahfillerine iştirak ediyordum. Bu arada ilk ciddi mesaim, Üniversite Korosunu organize etmek oldu. 1946 senesinden itibaren Ercüment Berker arkadaşımızın bu koronun başından ayrılması ile, üniversite çevresinde klâsik sanat musikimizi seven ve bu musikiyi öğrenmek isteyen talebe arkadaşlarla Üniversite Korosunu yeniden kurdum. Üniversite Korosu çalışmalarında hoca veya şef bendim. Ama bu çalışmalar şahsen kendi kendimi yetiştirmekte bana hakikaten rehber olmuştur. Çünkü her hangi bir hocadan bir müzik tahsili görmemişim. İstanbul Radyosu o senelerde henüz açılmamış olduğu için yıllık çalışmalarımızın mahsulünü mevsim sonunda vermiş olduğumuz konserlerle sanatseverlere duyururduk. İlk radyo yayını, 1949 senesinde Ankara'ya yaptığımız bir konser seyahatinde, Ankara Radyosu'nda verdik. Bu konserin akisleri o zaman müspet olmuştu. İstanbul Radyosu'nun açılması üzerine muntazam olarak radyo yayınlarımız devam etti. 1952 senesinde İstanbul Belediye Konservatuarı Türk Müziği Bölümünde Türk musiki solfeji okutmak üzere tayin olundum. Bir taraftan Konservatuarıya devam ediyor, bir yandan Tıp Fakültesi Radyoloji Kliniğinde asistanlık görevimi ikmale çalışıyordum. Bu tarihten itibaren olaylar süratle inkişaf etti. Birkaç ay sonra Konservatuar İcra Heyeti Şefi muhterem Üstadımız Refik Fersan Beyefendinin rahatsızlanması üzerine İcra Heyeti konserlerini tertip ve idare etmeye memur edildim, aynı zamanda da İlmî Kurul azalığına seçildim. Derken İstanbul Radyosu Türk Müziği Yayınlarını tanzim etmek üzere radyoya davet olundum. Radyo ve Konservatuardaki işlerimin çokluğu dolayısıyla esas mesleğimi maalesef ihmal ediyordum. Netekim asistanlığımı bırakmak zorunda kaldım. Konservatuar İlmî Kurulu ki, o zamanlar Veli Kanık, Dr. Neşet Halil Öztan merhumlarla, Mesud Cemil, Refik Fersan, Şefik Gürmeriç, İzzettin Ökte ve benden müteşekkildi. Kurul ittifakla Konservatuar İcra Heyeti mensuplarının içkili gazinolarda icrayı sanat etmelerini, aksi halde Konservatuardan ayrılmaları hususunda prensip kararına vardı. Konservatuar İcra Heyeti müntesiplerinin radyo ile işbirliği yapılıp yapılmaması ile maddi kayıplarının nispeten telâfisi düşünülmüş ve bu suretle İcra Heyeti çalışmalarının daha faydalı ve daha akademik bir hüviyete bürünmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştı. Fakat bu prensip kararı kısa zamanda ha-

yatini kaybetmiş oldu. Konserlere bir sene kadar gazinolarda çalışan elemanlar iştirak ettirilmedi. Şahsen maddi ihtiyaç ve mülahazalarla gazinolarda çalışan sanatkârların kabiliyet ve kıymetlerini daima takdir etmişimdir. Bu teşebbüs sanat musikimize yıllardan beri vurulan piyasa veya meyhane damgasını silmeye ve İcra Heyeti çalışmalarını daha verimli hale getirmeye matuftu. Aradan seneler geçmesine rağmen bugün de aynı kanaati muhafaza ediyorum. Kabil olsa da konservatuar ve radyo, az sayıdaki bu kıymetli elemanların ihtiyacını kısmen dahi olsa tatmin edebilse ve bu sanatkârlar kendileri için de güç ve yıpratıcı olan gazino mesaisini bırakabilse. O zaman konservatuar ve radyo programları özlenen kaliteyi daha kolaylıkla bulur. Aradan bir müddet geçtikten sonra, Belediye Riyaseti, gazinolarda çalışan elemanların İcra Heyetine dönmelerine karar verince, ben de İcra Heyeti Şefliğinden ve İlmî Kuruldan bu prensip uğruna istifâ ettim. Müzik faaliyetini sadece radyoya inhisar etmişim. Bu müessesede sırası ile müzik yayınları şefi, müdür muavini ve sayın Mesud Cemil'in ayrılması ile müdür olarak 5 yıl çalıştım. 1958 senesi başlarında da kendi mesleğimden daha fazla uzak kalmamak ve radyo müdürlüğünün zamanla nispeten politik bir mevki haline geldiğini sezdiğim için, memuriyetimi tekrar İstanbul Belediye Konservatuarına naklederek, radyodaki idari görevimden ayrıldım. Bu tarihten sonra Konservatuar Türk Musikisi bölümünde Türk Musikisi Solfeji okutmaktayım. Aynı zamanda Tıp Fakültesi Radyoloji Kliniğindeki asistanlık hizmetimi tamamlıyarak iki sene beri röntken mütehassısı olarak serbest tabiplik yapmaktayım. Netice olarak bugün daha ziyade hekimlikle uğraşmakta ve ayda iki defa da İstanbul Radyosu'nda Küçük Koroyu idare etmekteyim.»

S — «İstanbul Radyosu'nun çeşitli kademelerinde uzun yıllar çalışmış bir kişi olarak, radyoların bugünkü durumu ve yayınlar hakkındaki fikirleriniz?»

C — «Radyo işletmeciliğini erken kurmuş olmamıza rağmen, bu işletmenin gerektirdiği imkân ve şartları 40 seneye yaklaşan ve uzun sayılabilecek bir süre içerisinde maalesef temin edemediğimiz bir hakikattir. Halen, radyolarımızın içinde bulunduğu mali ve idari durum hiç de parlak değildir. Bu imkânsızlıklara ilâve olarak zaman zaman müesseseye aman vermeyecek kadar çeşitli yönlerden gelen baskılar ve politik mülahazalar, radyo vazifelilerinin normal mesailerine köstek olmuştur. Radyoların iç bünyesini rahat ve serbest çalışabilecek bir şekle getirmedikçe, bu müesseselerden fazla bir şey beklemek abes olur. Kanaatimce devlet radyolarını müstakil bir iktisadi devlet teşekkülü haline getirmekle iktifa etmeyip hususi radyo işletmeciliğine de müsaade olunmalıdır. Ancak bu geniş çaptaki statü reformlarından sonra, her çeşit dinleyiciyi tatmin edecek programlar hazırlanır ve istikballerini radyolara bağlamış sanatkâr ve idarecilerin daha verimli bir hale gelmesi mümkün olabilir.»

S — «Radyoda tekrar vazife almayı düşünür müsünüz?»

C — «Bugünkü hali ile hayır.»

S — «Biraz önce bahsettiğiniz statü değişikliği halinde, gene hayır diyebilir misiniz?»

C — «O zaman düşünülebilir.»

S — «Boş vakitlerinizi nasıl geçirirsiniz?»

C — «Fırsat buldukça tenis oynamak suretiyle, spor yapmak ve araba kullanmakla.»

S — «İstikbaldeki tasavvurlarınız?»

C — «Şimdiki halde halimden memnunum, meslek ve sanat faaliyetim paralel şekilde yan yana devam ediyor. İstikbal hakkında sağlık dileğimden başka bir projem yok.»